

RAČUNOVODSTVO FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

RAČUNOVODSTVENI TRETMAN FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

- MRS 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje*
- MRS 39 *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*
- MSFI 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje*

- Od 1. 1. 2018. – MSFI 9 *Financijski instrumenti*

DEFINIRANJE FINANCIJSKOG INSTRUMENTA

- FINANCIJSKI INSTRUMENT predstavlja svaki ugovor na temelju kojeg nastaje financijska imovina jednog subjekta i financijska obveza ili vlasnički instrument drugog subjekta
- komponente financijskog instrumenta su:
  1. FINANCIJSKA IMOVINA
  2. FINANCIJSKA OBVEZA
  3. VLASNIČKI INSTRUMENT


```
graph TD; A[FINANCIJSKI INSTRUMENT] --> B[FINANCIJSKA IMOVINA]; A --> C["FINANCIJSKA OBVEZA  
ili  
VLASNIČKI INSTRUMENT"]; style A fill:#c6e0e0,stroke:#333,stroke-width:1px; style B fill:#fff,stroke:#800080,stroke-width:1px; style C fill:#fff,stroke:#800080,stroke-width:1px;
```

FINANCIJSKI INSTRUMENT

FINANCIJSKA IMOVINA

FINANCIJSKA OBVEZA
ili
VLASNIČKI INSTRUMENT

FINANCIJSKA IMOVINA

- FINANCIJSKA IMOVINA je svaka imovina koja je:
  - a) novac
  - b) vlasnički instrument drugog subjekta
  - c) ugovorno pravo da se:
    - primi novac ili druga financijska imovina od drugog subjekta, ili
    - razmijeni financijska imovina ili financijske obveze s drugim subjektom prema uvjetima koji su potencijalno povoljniji za subjekt
  - d) ugovor koji će se podmiriti ili se može podmiriti vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta i predstavlja:
    - nederivativni instrument za kojeg će subjekt biti ili može biti obvezan primiti promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta, ili
    - derivativni instrument koji će se namiriti ili se može namiriti na način drugačiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata

FINANCIJSKE OBVEZE

- FINANCIJSKA OBVEZA je svaka obveza koja je:
  - a) ugovorna obveza da se:
    - isporuči novac ili druga financijska imovina drugom subjektu, ili
    - razmijeni financijska imovina ili financijske obveze s drugim subjektom prema uvjetima koji su potencijalno nepovoljni za subjekt
  - b) ugovor koji će se namiriti ili se može namiriti vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta, i predstavlja:
    - nederivativni instrument na temelju kojeg subjekt jest ili može biti obvezan isporučiti promjenljivi broj vlastitih vlasničkih instrumenata, ili
    - derivativni financijski instrument koji će se namiriti ili se može namiriti na način drukčiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta

VLASNIČKI INSTRUMENT

- VLASNIČKI INSTRUMENT je svaki ugovor koji dokazuje preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih njegovih obveza
- ✓ dokaz o udjelu u neto imovini subjekta

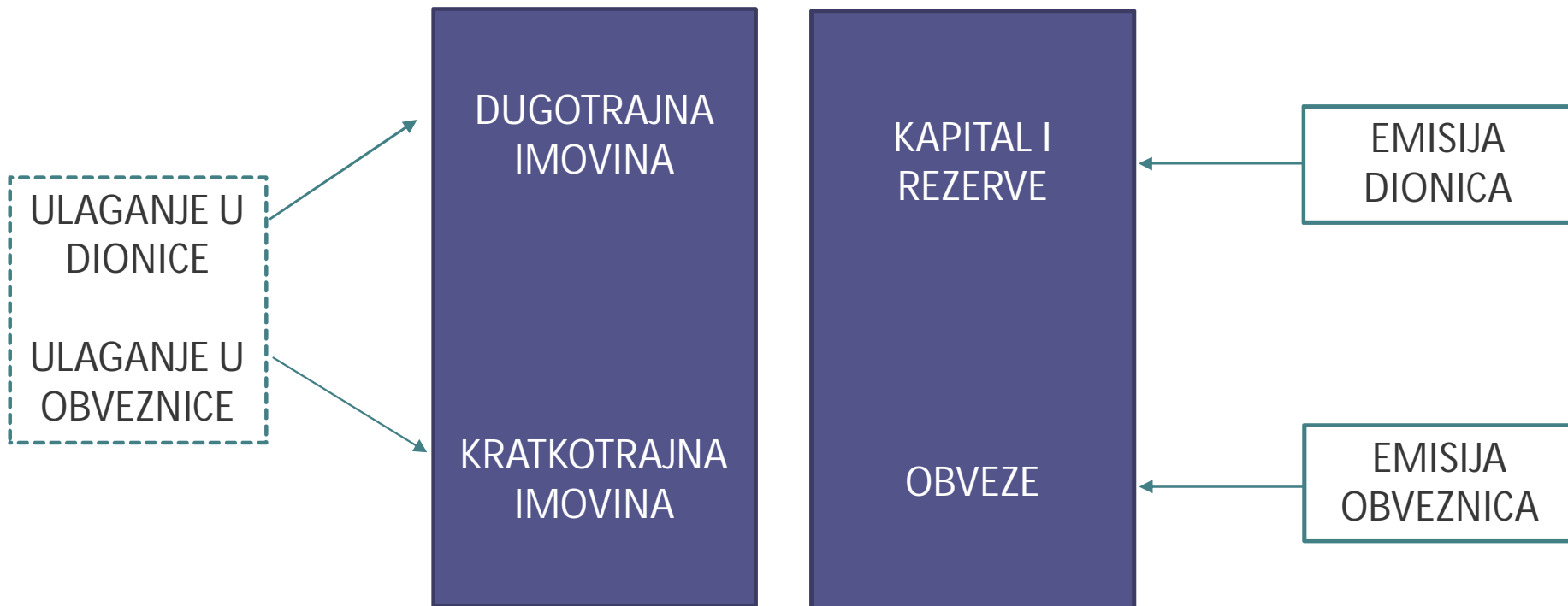
KLASIFIKACIJA FINANCIJSKE IMOVINE

- četiri kategorije financijske imovine prema MRS-u 39:
  1. FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK
  2. ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA
  3. ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA
  4. FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

- klasifikacija ovisi o namjeri društva!!!

KLASIFIKACIJA FINANCIJSKIH OBVEZA

- dvije kategorije financijskih obveza prema MRS-u 39:
  1. FINANCIJSKE OBVEZE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK
  2. FINANCIJSKE OBVEZE PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

PRIZNAVANJE FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA

PRIZNAVANJE FINANCIJSKE IMOVINE ILI FINANCIJSKIH OBVEZA

- financijska imovina ili financijska obveza priznaje se u izvještaju o financijskom položaju subjekta samo ako subjekt postane stranka ugovornih odredbi instrumenta
- financijska imovina ili financijska obveza priznaje se na DATUM TRANSAKCIJE (trgovanja) ili na DATUM PLAĆANJA (podmirenja):
  1. datum transakcije (trgovanja) je priznavanje na dan sklapanja ugovora, odnosno na dan na koji subjekt preuzima obvezu kupnje ili prodaje imovine
  2. datum plaćanja (podmirenja) je datum kada je izvršeno plaćanje, ili su razmijenjeni instrumenti (na primjer, dionice za obveznice, i sl.)

PRIZNAVANJE NA DATUM PLAĆANJA (PODMIRENJA)

- ako se primjenjuje obračunavanje na datum plaćanja, subjekt obračunava svaku promjenu fer vrijednosti imovine koju mora primiti tijekom razdoblja između datuma trgovanja i datuma plaćanja na sljedeći način:
  1. promjena fer vrijednosti za financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se u račun dobiti i gubitka
  2. promjena fer vrijednosti za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju priznaje se u ostalu sveobuhvatnu dobit
  3. ako se instrument vodi po trošku nabave ili amortiziranom trošku, te je došlo do promjene fer vrijednosti između datuma trgovanja i datuma plaćanja – ova promjena fer vrijednosti se ne priznaje u računu dobiti i gubitka

PRESTANAK PRIZNAVANJA FINANCIJSKE IMOVINE

- subjekt prestaje priznavati financijsku imovinu samo kada:
  - a) isteknu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine, ili
  - b) prenese financijsku imovinu

- subjekt prenosi financijsku imovinu ako:
  - a) prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od financijske imovine, ili
  - b) zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od financijske imovine, ali preuzme ugovornu obvezu da će isplatiti novčane tokove jednome ili više primatelja u okviru ugovora

PRESTANAK PRIZNAVANJA FINANCIJSKE OBVEZE

- subjekt briše financijsku obvezu (ili dio financijske obveze) iz svog izvještaja o financijskom položaju samo ako se obveza podmiri, odnosno kad se obveza iz ugovora ispuni, poništi ili kad istekne

FINANCIJSKA IMOVINA

FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- imovina koja je namijenjena prodaji u kratkom roku, odnosno koja se drži za trgovanje
- imovina koja se stječe s namjerom ostvarivanja dobiti od kratkoročnih fluktuacija cijena
- prilikom početnog priznavanja subjekt ju je odredio po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka
- kratkotrajna financijska imovina
- ne uključuje ulaganja u vrijednosne papire čija cijena ne kotira na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi

FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- najčešća financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak je:
  - a) financijska imovina na kojoj se ostvaruje dobit zbog fluktuacije cijena na tržištu ili brokerske marže te drugih naknada
  - b) derivati kao financijski instrumenti koji se razvrstavaju u imovinu koja se drži za trgovanje bez obzira što su oblikovani kao instrumenti zaštite

ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA

- financijska imovina koju je kreirao subjekt i *koja se stječe na financijskim tržištima* odobravanjem novca, prodajom robe ili usluga dužnicima
- zajmovi i potraživanja nisu kreirana s namjerom da se prodaju u kratkom roku što bi ih tako razvrstalo u imovinu koja se drži za trgovanje

ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- financijska imovina s fiksnim (ili promjenjivim) isplatama i fiksnim dospijećem
- imovina za koju subjekt ima pozitivnu namjeru i sposobnost držati ju do dospijeća

FIKSNO DOSPIJEĆE

- tipični primjer jesu dugoročne obveznice kao dužnički instrumenti s ugovorenim elementima kao što su kamate, otplatna kvota (dug) i definirani rok otplate
- namjera i sposobnost držanja do dospijea moraju biti evidentni (nema opcijskih kao niti konvertibilnih obilježja)

„KVARENJE“ PORTFELJA *DRŽI SE DO DOSPIJEĆA*

- ako je subjekt tijekom tekuće ili u prethodne dvije godine prije dospijeća prodao ili reklasificirao više nego neznačajan iznos ulaganja koja se drže do dospijeća
- sva preostala ulaganja koja se drže do dospijeća reklasificiraju se samo kao financijska imovina raspoloživa za prodaju
- naknadno se reklasificirana imovina u kategoriju financijske imovine raspoložive za prodaju mjeri po fer vrijednosti umjesto po amortiziranom trošku

ŠTO SE NE SMATRA „KVARENJEM“ PORTFELJA *DRŽI SE DO DOSPIJEĆA*

- kada je imovina vrlo blizu dospijeća (primjerice, manje od tri mjeseca do dospijeća)
- ako je značajno ili u cijelosti naplaćena glavnica
- prodaja dijela portfelja dospijeva u izoliranom poslovnom događaju koji je izvan kontrole subjekta, koji nije ponavljajući i kojeg subjekt opravdano nije mogao predvidjeti

FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

- FINANCIJSKA IMOVINA koja je određena kao raspoloživa za prodaju ili koja nije razvrstana kao:
  - a) zajmovi i potraživanja
  - b) ulaganja koja se drže do dospjeća
  - c) financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak
- obuhvaća reklasificirane pozicije
- dugoročni (investicijski) portfelj

MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE

POČETNO MJERENJE

FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- POČETNO MJERENJE – po TROŠKU STJECANJA
  - po FER VRIJEDNOSTI
- transakcijski troškovi se NE UKLJUČUJU u trošak stjecanja, već se priznaju kao rashod u računu dobiti i gubitka u razdoblju nastanka

ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA I FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

- POČETNO MJERENJE – po TROŠKU STJECANJA
  - FER VRIJEDNOST + transakcijski troškovi stjecanja

NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- NAKNADNO MJERENJE – po FER VRIJEDNOSTI
- transakcijski troškovi koji nastaju prodajom uključuju se u mjerenje
- EFEKTI PROMJENE FER VRIJEDNOSTI priznaju se u dobit ili gubitak (iskazuju se u računu dobiti ili gubitka):
  - a) povećanje fer vrijednosti → nerealizirana dobit (prihod)
  - b) smanjenje fer vrijednosti → nerealizirani gubitak (rashod)

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- po AMORTIZIRANOM TROŠKU korištenjem metode efektivne kamate
- ako dođe do “kvarenja” portfelja koji se drži do dospijeća, ulaganje se reklasificira u kategoriju financijske imovine raspoložive za prodaju
- naknadno mjerenje tada je po FER VRIJEDNOSTI
- razlika između fer vrijednosti i amortiziranog troška priznaje se u račun dobiti ili gubitka

NAKNADNO MJERENJE ZAJMOVA I POTRAŽIVANJA

- po AMORTIZIRANOM TROŠKU korištenjem metode efektivne kamate

NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- NAKNADNO MJERENJE – po FER VRIJEDNOSTI
- EFEKTI PROMJENE FER VRIJEDNOSTI priznaju se u OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT, odnosno u GLAVNICU kao revalorizacijska rezerva:
  - a) povećanje fer vrijednosti → povećanje revalorizacijskih rezervi
  - b) smanjenje fer vrijednosti → smanjenje revalorizacijskih rezervi

FER VRIJEDNOST VS. TRŽIŠNA VRIJEDNOST

- FER VRIJEDNOST = cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja
- TRŽIŠNA VRIJEDNOST = iznos koji se može dobiti prodajom ili je obveza kod nabave financijskog instrumenta na aktivnom tržištu

UTVRĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI

- HIJERARHIJA (RAZINE) FER VRIJEDNOSTI PREMA MSFI 13 MJERENJE FER VRIJEDNOSTI -

- hijerarhija fer vrijednosti sastoji se od *tri razine podataka* koji ulaze u tehnike vrednovanja kojima se mjeri fer vrijednosti:
  1. ulazni podaci 1. razine
  2. ulazni podaci 2. razine
  3. ulazni podaci 3. razine
- najveća razina fer vrijednosti predstavlja najveću pouzdanost procijenjene i objavljene fer vrijednosti → *cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu, odnosno obveze (ulazni podaci 1. razine)*
- najniža razina fer vrijednosti upućuje na najnižu pouzdanost procijenjene i objavljene fer vrijednosti → *podaci koji nisu vidljivi (ulazni podaci 3. razine)*

UTVRĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI - ZA NAKNADNO MJERENJE -

- na AKTIVNOM financijskom tržištu
- na temelju cijena raspoloživih za slične instrumente (ili diskontiranog novčanog toka takvog instrumenta)
- na temelju modela vrednovanja koji se temelji na pouzdanim podacima (vrednovanje diskontiranim novčanim tokom zasnovano na ugovorenim uvjetima i kamatama koje su dobivene na međubankarskim tržištima)
- ako se fer vrijednost instrumenta ne može pouzdano izmjeriti ostat će po trošku, a razlika između troška i iznosa u dospijeću amortizirat će se tijekom razdoblja do dospijeća
  - instrument podliježe testu umanjenja

AMORTIZIRANI TROŠAK

AMORTIZIRANI TROŠAK FINANCIJSKE IMOVINE ili FINANCIJSKE OBVEZE:

- iznos po kojem je financijska imovina ili financijska obveza mjerena pri početnom priznavanju
- umanjen za otplatu glavnice
- uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamate za svaku razliku između početnog iznosa i iznosa po dospijeću, te
- umanjen za sva smanjenja zbog umanjenja vrijednosti ili nemogućnosti naplate/isplate

METODA EFEKTIVNE KAMATE

- metoda izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili financijske obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata na odnosno razdoblje
  - metoda koja se koristi u obračunu amortizacije diskonta ili premije
- predstavlja internu stopu povrata subjekta
- **EFEKTIVNA KAMATNA STOPA** – kamatna stopa koja točno diskontira procijenjena buduća plaćanja u novcu ili primitak novca tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta (ili po potrebi kraćeg razdoblja) na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ili financijske obveze
  - interna stopa rentabilnosti kojom se izjednačava početni iznos ulaganja s iznosom u dospijeću
- računanje po metodi efektivnih kamata uključuje sve naknade koje se plaćaju između ugovorenih stranaka

UMANJENJE IMOVINE

- financijska imovina (koja se naknadno mjeri po trošku ili amortiziranom trošku) podliježe **TESTU UMANJENJA**, te se umanjuje kada je knjigovodstveni iznos veći od nadoknativog iznosa
- na svaki datum izvještavanja subjekt treba procijeniti da li postoje objektivni dokazi da je financijska imovina ili portfelj umanjen
- ako je umanjenje utvrđeno za pojedine pozicije imovine ili za skupinu imovine, potrebno je priznati gubitak od umanjenja (vrijednosno usklađivanje ili rezerviranje za gubitke)

OBJEKTIVNI DOKAZI O UMANJENJU IMOVINE

- značajne financijske poteškoće izdavatelja ili dužnika
- raskid ugovora ili obustava plaćanja glavnice i kamata
- velika vjerojatnost stečaja ili drugog oblika financijske reorganizacije
- nestanak aktivnog tržišta za tu financijsku imovinu
- pad tržišne vrijednosti financijske imovine

UMANJENJE FINANCIJSKE IMOVINE KOJA SE MJERI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

- kada postoji vjerojatnost da subjekt neće naplatiti glavnicu i kamate prema ugovoru
- nadoknativi iznos je sadašnja vrijednost očekivanog budućeg novčanog toka financijskog instrumenta (koristeći diskontnu stopu u visini efektivne kamatne stope)
- razlika između većeg amortiziranog troška i manjeg nadoknativog iznosa knjiži se kao rashod (gubitak ili rezerviranje za gubitke)

PRIMJERI RAČUNOVODSTVENOG PRAĆENJA FINANCIJSKE IMOVINE

ULAGANJA U DIONICE

- kratkotrajna ili dugotrajna financijska imovina
- mogu biti klasificirana u:
  1. financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak
  2. financijsku imovinu raspoloživu za prodaju

FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- POČETNO MJERENJE – po TROŠKU STJECANJA
  - po FER VRIJEDNOSTI
- transakcijski troškovi se NE UKLJUČUJU u trošak stjecanja (fer vrijednost), već se priznaju kao rashod u računu dobiti i gubitka u razdoblju nastanka

FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- NAKNADNO MJERENJE – po FER VRIJEDNOSTI
- EFEKTI PROMJENE FER VRIJEDNOSTI priznaju se u dobit ili gubitak:
  - a) povećanje fer vrijednosti → nerealizirana dobit (prihod)
  - b) smanjenje fer vrijednosti → nerealizirani gubitak (rashod)

PRIMJER 1. POČETNO I NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 1. 10. 2015. godine 1.000 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 120 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 12.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 80 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 5.000 kn.
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovim dionicama namjerava se trgovati na financijskom tržištu te je ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 140 kn/dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 10. 2015. godine iznosilo je 250.000 kn.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (1. 10. 2015.)

FER VRIJEDNOST (trošak stjecanja) = broj kupljenih dionica x tržišna cijena po dionici

FER VRIJEDNOST (trošak stjecanja) = 1.000 dionica x 120 kn/dionici = 120.000 kn

Transakcijski troškovi = 5.000 kn

200 Žiro račun		245 Kratko. ulaganja u dionice		5509 Troškovi naknade brokerskih usluga	
50 250.000	120.000 (1) 5.000 (3)	(1) 120.000		(2) 5.000	
432 Obveze prema dob.		249 Ispravak vrijednosti kratkoročnih ulaganja u dionice		686 Prihodi s osnove promjene fer vrijednosti dionica – nerealizirani dobiti	
(3) 5.000	5.000 (2)	(4) 20.000			20.000 (4)

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 140 kn/dionici =	140.000 kn
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	120.000 kn
<u>NEREALIZIRANA DOBIT (PRIHOD)</u>	<u>20.000 kn</u>

PRIMJER 2. POČETNO I NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 1. 10. 2015. godine 1.000 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 150 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 10.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 100 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 8.000 n.j..
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovim dionicama namjerava se trgovati na financijskom tržištu te je ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 140 n.j./dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 10. 2015. godine iznosilo je 200.000 n.j..

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (1. 10. 2015.)

FER VRIJEDNOST (trošak stjecanja) = 1.000 dionica x 150 n.j./dionici = 150.000 n.j.

Transakcijski troškovi = 8.000 n.j.

200 Žiro račun	245 Kratkoročna ulaganja u dionice	5509 Troškovi naknade brokerskih usluga								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">S^o 200.000</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">150.000 (1)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">8.000 (3)</td> </tr> </table>	S ^o 200.000	150.000 (1)		8.000 (3)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">(1) 150.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	(1) 150.000		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">(2) 8.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	(2) 8.000	
S ^o 200.000	150.000 (1)									
	8.000 (3)									
(1) 150.000										
(2) 8.000										
432 Obveze prema dobavljačima	249 Ispravak vrijednosti kratkoročnih ulaganja u dionice	586 Rashodi s osnove promjene fer vrijednosti dionica – nerealizirani gubici								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">(3) 8.000</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">8.000 (2)</td> </tr> </table>	(3) 8.000	8.000 (2)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center;">10.000 (4)</td> </tr> </table>		10.000 (4)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">(4) 10.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	(4) 10.000			
(3) 8.000	8.000 (2)									
	10.000 (4)									
(4) 10.000										

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 140 n.j./dionici =	140.000 n.j.
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	150.000 n.j.
NEREALIZIRANI GUBITAK (RASHOD)	(10.000 n.j.)

PRODAJA (OTUĐENJE) FINANCIJSKE IMOVINE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- prestanak priznavanja financijske imovine
- razlika između prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka kao:
  - a) realizirana dobit (prihod) → prodajna vrijednost je *veća* od knjigovodstvene vrijednosti
  - b) realizirani gubitak (rashod) → prodajna vrijednost je *manja* od knjigovodstvene vrijednosti

PRIMJER 3. PRODAJA ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 5. 11. 2015. godine 800 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 170 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 8.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 120 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 7.000 n.j..
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovim dionicama namjerava se trgovati na financijskom tržištu te je ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 180 n.j./dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 5. 11. 2015. godine iznosilo je 200.000 n.j..
- Trgovačko društvo Alfa d.d. je 15. 3. 2016. godine prodalo 500 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 190 n.j./dionici.
- Potraživanja za prodane dionice su naplaćena.
- Na dan 30. 6. 2016. godine tržišna cijena dionice iznosila je 165 n.j./dionici.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (5. 11. 2015.)

FER VRIJEDNOST (trošak stjecanja) = 800 dionica x 170 n.j./dionici = 136.000 n.j.

Transakcijski troškovi = 7.000 n.j.

200 Žiro račun		245 Kratkoročna ulaganja u dionice		5509 Troškovi naknade brokerskih usluga	
S ^o 200.000	136.000 (1)	(1) 136.000		(2) 7.000	
	7.000 (3)				
	57.000 S ⁱ		136.000 S ⁱ		
432 Obveze prema dobavljačima		249 Ispravak vrijednosti kratkoročnih ulaganja u dionice		686 Prihodi s osnove promjene fer vrijednosti dionica – nerealizirani dobiti	
(3) 7.000	7.000 (2)	(4) 8.000			8.000 (4)
			8.000 S ⁱ		

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 800 dionica x 180 n.j./dionici =	144.000 n.j.
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	136.000 n.j.
NEREALIZIRANA DOBIT (PRIHOD)	8.000 n.j.

200 Žiro račun		245 Kratkoročna ulaganja u dionice		249 Ispravak vrijednosti kratkoročnih ulaganja u dionice	
S ⁰ 57.000		Si 136.000	85.000 (1)	Si 8.000	5.000 (1)
(2) 95.000					
Potraživanja za prodane dionice		6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti			
(1) 95.000	95.000 (2)		5.000 (1)		

PRODAJA ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (15. 3. 2016.)

PRODAJNA VRIJEDNOST = 500 dionica x 190 n.j./dionici = 95.000 n.j.

KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Kratkoročna ulaganja u dionice = 136.000 n.j. / 800 dionica x 500 dionica = 85.000 n.j.

IV kratkoročnih ulaganja u dionice = 8.000 n.j. / 800 dionica x 500 dionica = 5.000 n.j.

Knjigovodstvena vrijednost prodanih dionica 90.000 n.j.

REALIZIRANA DOBIT OD PRODAJE DIONICA (PRIHOD) 5.000 n.j.

200 Žiro račun		245 Kratkoročna ulaganja u dionice		249 Ispravak vrijednosti kratkoročnih ulaganja u dionice	
S ⁰ 57.000		Si 136.000	85.000 (1)	Si 8.000	5.000 (1)
(2) 95.000					4.500 (3)
Potraživanja za prodane dionice		6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti		584 Rashodi s osnove promjene fer vrijednosti dionica – nerealizirani gubici	
(1) 95.000	95.000 (2)		5.000 (1)	(3) 4.500	

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

FER VRIJEDNOST = 300 dionica x 165 n.j./dionici = 49.500 n.j.

KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Kratkoročna ulaganja u dionice = 136.000 n.j. – 85.000 n.j. = 51.000 n.j.

IV kratkoročnih ulaganja u dionice = 8.000 n.j. – 5.000 n.j. = 3.000 n.j.

Knjigovodstvena vrijednost kratkoročnih ulaganja u dionice 54.000 n.j.

NEREALIZIRANI GUBITAK (RASHOD) (4.500 n.j.)

FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

- POČETNO MJERENJE – po TROŠKU STJECANJA
  - FER VRIJEDNOST + transakcijski troškovi stjecanja

FINANCIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

- NAKNADNO MJERENJE – po FER VRIJEDNOSTI
- EFEKTI PROMJENE FER VRIJEDNOSTI priznaju se u OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT:
  - a) povećanje fer vrijednosti → nerealizirana dobit → povećanje revalorizacijskih rezervi
  - b) smanjenje fer vrijednosti → nerealizirani gubitak → smanjenje revalorizacijskih rezervi

PRIMJER 4. POČETNO I NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 1. 10. 2015. godine 1.000 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 120 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 12.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 80 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 5.000 n.j..
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje je klasificirano u kategoriju *financijske imovine raspoložive za prodaju*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 140 n.j./dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 10. 2015. godine iznosilo je 250.000 n.j..

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (1. 10. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 120 n.j./dionici =	120.000
+ transakcijski troškovi	<u>5.000</u>
TROŠAK STJECANJA	125.000

200 Žiro račun		0651 Dugoročna ulaganja u dionice raspoložive za prodaju		069 Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice	
50 250.000	125.000 (1)	(1) 125.000		(2) 15.000	
332 Revalorizacijske rezerve – Nerealizirani dobiti					
	15.000 (2)				

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 140 kn/dionici =	140.000 kn
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	125.000 kn
<u>REVALORIZACIJSKE REZERVE</u>	<u>15.000 kn</u>

PRIMJER 5. POČETNO I NAKNADNO MJERENJE FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 1. 10. 2015. godine 1.000 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 150 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 10.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 100 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 8.000 n.j..
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje je klasificirano u kategoriju *financijske imovine raspoložive za prodaju*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 140 n.j./dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 10. 2015. godine iznosilo je 200.000 .

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (1. 10. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 150 n.j./dionici =	150.000
+ transakcijski troškovi	<u>8.000</u>
TROŠAK STJECANJA	158.000

200 Žiro račun	0651 Dugoročna ulaganja u dionice	0659 Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice						
<table border="1"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">S^o 200.000</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">158.000 (1)</td> </tr> </table>	S ^o 200.000	158.000 (1)	<table border="1"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">(1) 158.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	(1) 158.000		<table border="1"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: left;">18.000 (2)</td> </tr> </table>		18.000 (2)
S ^o 200.000	158.000 (1)							
(1) 158.000								
	18.000 (2)							
<table border="1"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">333 Revalorizacijske rezerve – Nerealizirani gubici</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">(2) 18.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	333 Revalorizacijske rezerve – Nerealizirani gubici		(2) 18.000					
333 Revalorizacijske rezerve – Nerealizirani gubici								
(2) 18.000								

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 1.000 dionica x 140 kn/dionici =	140.000 kn
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	158.000 kn
<u>REVALORIZACIJSKE REZERVE</u>	<u>(18.000 kn)</u>

PRODAJA (OTUĐENJE) FINANCIJSKE IMOVINE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- prestanak priznavanja financijske imovine
- razlika između prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka kao:
  - a) realizirana dobit (prihod) → prodajna vrijednost je *veća* od knjigovodstvene vrijednosti
  - b) realizirani gubitak (rashod) → prodajna vrijednost je *manja* od knjigovodstvene vrijednosti
- kumulativni dobiti ili gubici priznati u revalorizacijske rezerve (kapital) prenose se u dobit ili gubitak
  - ✓ kao *prihodi* ili *rashodi* u računu dobiti i gubitka

PRIMJER 6. PRODAJA ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- Trgovačko društvo Alfa d.d. kupilo je 5. 11. 2015. godine 800 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 170 n.j./dionici.
- Trgovačko društvo Beta d.d. ukupno je emitiralo 8.000 dionica, a nominalna vrijednost iznosi 120 n.j./dionici.
- Nalog za kupnju dionica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je zaračunala naknadu u iznosu od 9.000 n.j..
- Brokerska provizija je plaćena.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje je klasificirano u kategoriju *financijske imovine raspoložive za prodaju*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena dionice iznosila je 150 n.j./dionici.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 5. 11. 2015. godine iznosilo je 200.000 n.j..
- Trgovačko društvo Alfa d.d. je 10. 3. 2016. godine prodalo 200 dionica trgovačkog društva Beta d.d. po cijeni od 165 n.j./dionici.
- Potraživanja za prodane dionice su naplaćena.
- Na dan 30. 6. 2016. godine tržišna cijena dionice iznosila je 180 n.j./dionici.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (5. 11. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 800 dionica x 170 n.j./dionici =	136.000
+ transakcijski troškovi	<u>9.000</u>
TROŠAK STJECANJA	145.000

200 Žiro račun	
S ^o 200.000	145.000 (1)
	55.000 S ⁱ

0650 Dugoročna ulaganja u dionice	
(1) 145.000	145.000 S ⁱ

0659 Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice	
	25.000 (2)
S ⁱ 25.000	

332 Revalorizacijske rezerve	
(2) 25.000	
	25.000 S ⁱ

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST = 800 dionica x 150 /dionici =	120.000
KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST =	145.000
REVALORIZACIJSKE REZERVE	(25.000)

200 Žiro račun	0650 Dugoročna ulaganja u dionice	0659 Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice
S ^o 55.000	S ^o 145.000	(1) 6.250
	36.250 (1)	25.000 S ⁱ
<hr/>		
332 Revalorizacijske rezerve	Potraživanja za prodane dionice	6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti
S ⁱ 25.000	(1) 33.000	3.000 (1)
<hr/>		

PRODAJA ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (10. 3. 2016.)

PRODAJNA VRIJEDNOST = 200 dionica x 165 /dionici = 33.000

KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Dugoročna ulaganja u dionice = 145.000 / 800 dionica x 200 dionica = 36.250

IV dugoročnih ulaganja u dionice = (25.000) / 800 dionica x 200 dionica = (6.250)

Knjigovodstvena vrijednost prodanih dionica 30.000

REALIZIRANA DOBIT OD PRODAJE DIONICA (PRIHOD) 3.000

2016. GODINA

200 Žiro račun	0650 Dugoročna ulaganja u dionice	0659 Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice												
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">S^o 55.000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">(3) 33.000</td> <td></td> </tr> </table>	S ^o 55.000		(3) 33.000		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">S^o 145.000</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">36.250 (1)</td> </tr> </table>	S ^o 145.000	36.250 (1)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">(1) 6.250</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">25.000 Sⁱ</td> </tr> </table>	(1) 6.250	25.000 S ⁱ				
S ^o 55.000														
(3) 33.000														
S ^o 145.000	36.250 (1)													
(1) 6.250	25.000 S ⁱ													
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">332 Revalorizacijske rezerve</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">Sⁱ 25.000</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">6.250 (2)</td> </tr> </table>	332 Revalorizacijske rezerve		S ⁱ 25.000	6.250 (2)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Potraživanja za prodane dionice</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">(1) 33.000</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">33.000 (3)</td> </tr> </table>	Potraživanja za prodane dionice		(1) 33.000	33.000 (3)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">3.000 (1)</td> </tr> </table>	6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti			3.000 (1)
332 Revalorizacijske rezerve														
S ⁱ 25.000	6.250 (2)													
Potraživanja za prodane dionice														
(1) 33.000	33.000 (3)													
6740 Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti														
	3.000 (1)													
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">584 Rashodi od prodaje dionica</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">(2) 6.250</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	584 Rashodi od prodaje dionica		(2) 6.250											
584 Rashodi od prodaje dionica														
(2) 6.250														

PRIJENOS REVALORIZACIJSKIH REZERVI U RASHODE (10. 3. 2016.)

Revalorizacijske rezerve za prodane dionice = 25.000 kn / 800 dionica x 200 dionica = 6.250 kn

2016. GODINA

200 Žiro račun		0650 Dugoročna ulaganja u dionice		Ispravak vrijednosti dugoročnih ulaganja u dionice	
S ^o 55.000		S ^o 145.000	36.250 (1)	(1) 6.250	25.000 S ⁱ
(3) 33.000				(4) 18.000	
Revalorizacijske rezerve		Potraživanja za prodane dionice		Prihodi od prodaje dionica – realizirani dobiti	
S ⁱ 25.000	6.250 (2)	(1) 33.000	33.000 (3)		3.000 (1)
	18.000 (4)				
574 Rashodi – gubici od prodaje dionica					
(2) 6.250					

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U DIONICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (30. 6. 2016.)

FER VRIJEDNOST = 600 dionica x 180 /dionici =

108.000

KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST

Dugoročna ulaganja u dionice = 145.000 – 36.250 = 108.750

IV dugoročnih ulaganja u dionice = (25.000) + 6.250 = (18.750)

Knjigovodstvena vrijednost dugoročnih ulaganja u dionice 90.000

REVALORIZACIJSKE REZERVE

18.000

ULAGANJA U OBVEZNICE

- kratkotrajna ili dugotrajna financijska imovina
- mogu biti klasificirana u:
  1. financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak
  2. ulaganja koja se drže do dospijeća
  3. financijsku imovinu raspoloživu za prodaju

ULAGANJA U OBVEZNICE

- cijene obveznica na financijskom tržištu – iskazuju se u postotku od njihove nominalne vrijednosti
- obveznice se mogu steći:
  - a) po nominalnoj vrijednosti
  - b) stjecanje uz premiju – stjecanje po vrijednosti koja je veća od nominalne
  - c) stjecanje uz diskont – stjecanje po vrijednosti koja je manja od nominalne
- ulagač u obveznice ostvaruje prihode od kamata

ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- POČETNO MJERENJE – po TROŠKU STJECANJA
  - FER VRIJEDNOST + transakcijski troškovi stjecanja

ULAGANJA KOJA SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- NAKNADNO MJERENJE – po AMORTIZIRANOM TROŠKU
- amortizirani trošak – predstavlja inicijalni trošak stjecanja umanjen za otplate glavnice i potencijalni gubitak od umanjenja

PRIMJER 7. ULAGANJA U OBVEZNICE KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- Trgovačko društvo DGH d.d. kupilo je 1. 1. 2015. godine na financijskom tržištu 400 obveznica trgovačkog društva Beta d.d. nominalne vrijednosti 500 kn/obveznici.
- Obveznice su kupljene po tržišnoj cijeni od 106%.
- Obveznice su izdane na rok od 4 godine.
- Godišnja kuponska kamatna stopa (nominalna kamatna stopa) na obveznice iznosi 10%, a kamate se obračunavaju i isplaćuju polugodišnje.
- Ukupna glavnica vraća se na kraju četvrte godine (jednokratni sustav otplate).
- Nalog za kupnju obveznica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je obračunala i naplatila naknadu u iznosu od 8.000 kn.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *ulaganja koja se drže do dospjeća*.
- Za amortizaciju premije na ulaganja u obveznice primjenjuje se *linearna metoda*.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 1. 2015. godine iznosilo je 450.000 kn.
- Evidentirajte poslovne događaje nastale u 2015. godini.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA (1. 1. 2015.)

NOMINALNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = broj kupljenih obveznica x nominalna vrijednost obveznice
NOMINALNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 400 obveznica x 500 kn/obveznici = 200.000 kn

KUPOVNA (TRŽIŠNA) VRIJEDNOST OBVEZNICA = nominalna vrijednost obveznica x tržišna cijena
obveznica

KUPOVNA (TRŽIŠNA) VRIJEDNOST OBVEZNICA = 200.000 kn x 106% = 212.000 kn
+ transakcijski troškovi 8.000 kn

TROŠAK STJECANJA OBVEZNICA 220.000 kn

PREMIJA NA KUPLJENE OBVEZNICE

Trošak stjecanja obveznica	220.000 kn
- nominalna vrijednost obveznica	200.000 kn
<u>Premija na kupljene obveznice</u>	<u>20.000 kn</u>

200 Žiro račun		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost	06611 Dugoročna ulaganja u obveznice – premija na kupljene
S ^o 450.000	220.000 (1)	(1) 200.000 obveznica	(1) 20.000 obveznice
231 Potraživanja za kamate			
(2) 10.000	30.6.		

NOVČANI PRIMICI OD KAMATA =

nominalna vrijednost obveznica x nominalna kamatna stopa x 1/2

Novčani primici od kamata = 200.000 kn x 10% x 1/2 = 10.000 kn

PRIMJER 8. ULAGANJE U OBVEZNICE KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

- Trgovačko društvo DGH d.d. kupilo je 1. 1. 2015. godine na financijskom tržištu 300 obveznica trgovačkog društva Beta d.d. nominalne vrijednosti 400 kn/obveznici.
- Obveznice su kupljene po tržišnoj cijeni od 94%.
- Obveznice su izdane na rok od 6 godina.
- Godišnja kuponska kamatna stopa (nominalna kamatna stopa) na obveznice iznosi 8%, a kamate se obračunavaju i isplaćuju polugodišnje.
- Ukupna glavica vraća se na kraju šeste godine (jednokratni sustav otplate).
- Nalog za kupnju obveznica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je obračunala i naplatila naknadu u iznosu od 1.200 kn.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *ulaganja koja se drže do dospijeća*.
- Za amortizaciju diskonta na ulaganja u obveznice primjenjuje se *linearna metoda*.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 1. 2015. godine iznosilo je 250.000 kn.
- Evidentirajte poslovne događaje nastale u 2015. godini.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA (1. 1. 2015.)

NOMINALNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 300 obveznica x 400 kn/obveznici = 120.000 kn

KUPOVNA (TRŽIŠNA) VRIJEDNOST OBVEZNICA = 120.000 kn x 94% = 112.800 kn

+ transakcijski troškovi 1.200 kn

TROŠAK STJECANJA OBVEZNICA 114.000 kn

DISKONT NA KUPLJENE OBVEZNICE

Trošak stjecanja obveznica 114.000 kn

- nominalna vrijednost obveznica 120.000 kn

Diskont na kupljene obveznice (6.000 kn)

200 Žiro račun		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost	06612 Dugoročna ulaganja u obveznice – diskont na kupljene obveznice
SR 250.000	114.000 (1)	(1) 120.000	6.000 (1)
		obveznica	obveznice

231 Potraživanja za kamate	
(2) 4.800	
	30. 6.

NOVČANI PRIMICI OD KAMATA =

nominalna vrijednost obveznica x nominalna kamatna stopa x 1/2

Novčani primici od kamata = 120.000 kn x 8% x 1/2 = 4.800 kn

200 Žiro račun		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost	06612 Dugoročna ulaganja u obveznice – diskont na kupljene
S ^o 250.000	114.000 (1)	(1) 120.000	(2) 500
(3) 4.800			(4) 500
(5) 4.800			6.000 (1)
231 Potraživanja za kamate		661 Prihodi od kamata	
(2) 4.800	4.800 (3)		5.300 (2)
(4) 4.800	4.800 (5)		5.300 (4)
	31. 12.		

Diskont = 6.000 kn

Amortizacija diskonta primjenom linearne metode:

6.000 kn / 12 obračunskih razdoblja = 500 kn/obračunskom razdoblju

Prihodi od kamata = 4.800 kn + 500 kn = 5.300 kn

PRIMJER 9. ULAGANJE U OBVEZNICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

- Trgovačko društvo DGH d.d. kupilo je 1. 7. 2015. godine na financijskom tržištu 400 obveznica trgovačkog društva Beta d.d. nominalne vrijednosti 500 kn/obveznici.
- Obveznice su kupljene po tržišnoj cijeni od 108%.
- Obveznice su izdane na rok od 4 godine.
- Godišnja kuponska kamatna stopa (nominalna kamatna stopa) na obveznice iznosi 10%, a kamate se obračunavaju i isplaćuju polugodišnje.
- Ukupna glavnica vraća se na kraju četvrte godine (jednokratni sustav otplate).
- Nalog za kupnju obveznica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je obračunala i naplatila naknadu u iznosu od 2.000 kn.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *financijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*.
- Za amortizaciju premije na ulaganja u obveznice primjenjuje se *linearna metoda*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena obveznice iznosila je 104%.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 1. 2015. godine iznosilo je 400.000 kn.
- Evidentirajte poslovne događaje nastale u 2015. godini.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (1. 7. 2015.)

NOMINALNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 400 obveznica x 500 kn/obveznici =	200.000 kn
<u>KUPOVNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 200.000 kn x 108% =</u>	<u>216.000 kn</u>
Trošak stjecanja obveznica	216.000 kn

Transakcijski troškovi = 2.000 kn

PREMIJA NA KUPLJENE OBVEZNICE

Trošak stjecanja obveznica	216.000 kn
<u>- nominalna vrijednost obveznica</u>	<u>200.000 kn</u>
Premija na kupljene obveznice	16.000 kn

2015. GODINA

200 Žiro račun	24610 Kratkoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost	24611 Kratkoročna ulaganja u obveznice – premija na kupljene						
<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">S^o 400.000</td> <td style="padding: 5px;">218.000 (1)</td> </tr> </table>	S ^o 400.000	218.000 (1)	<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">(1) 200.000</td> <td style="padding: 5px;">obveznica</td> </tr> </table>	(1) 200.000	obveznica	<table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">(1) 16.000</td> <td style="padding: 5px;">obveznice</td> </tr> </table>	(1) 16.000	obveznice
S ^o 400.000	218.000 (1)							
(1) 200.000	obveznica							
(1) 16.000	obveznice							
<p>5509 Transakcijski troškovi</p> <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">(1) 2.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table>	(1) 2.000		<p>231 Potraživanja za kamate</p> <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">(2) 10.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid #c95834; display: inline-block; padding: 2px 5px; margin-top: 5px;">31.12.</div>	(2) 10.000				
(1) 2.000								
(2) 10.000								

Novčani primici od kamata = $200.000 \text{ kn} \times 10\% \times 1/2 = 10.000 \text{ kn}$

200 Žiro račun	24610 Kratkoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost obveznica	24611 Kratkoročna ulaganja u obveznice – premija na kupljene obveznice								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;">S^o 400.000</td><td style="width: 50%;">218.000 (1)</td></tr> <tr><td>(3) 10.000</td><td></td></tr> </table>	S ^o 400.000	218.000 (1)	(3) 10.000		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;">(1) 200.000</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	(1) 200.000		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;">(1) 16.000</td><td style="width: 50%;">2.000 (2)</td></tr> </table>	(1) 16.000	2.000 (2)
S ^o 400.000	218.000 (1)									
(3) 10.000										
(1) 200.000										
(1) 16.000	2.000 (2)									
5509 Transakcijski troškovi	231 Potraživanja za kamate	661 Prihodi od kamata								
<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;">(1) 2.000</td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>	(1) 2.000		<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;">(2) 10.000</td><td style="width: 50%;">10.000 (3)</td></tr> </table>	(2) 10.000	10.000 (3)	<table border="1"> <tr><td style="width: 50%;"></td><td style="width: 50%;">8.000 (2)</td></tr> </table>		8.000 (2)		
(1) 2.000										
(2) 10.000	10.000 (3)									
	8.000 (2)									

Premija = 16.000 kn

Amortizacija premije primjenom linearne metode:

16.000 kn / 8 obračunskih razdoblja = 2.000 kn/obračunskom razdoblju

Prihodi od kamata = 10.000 kn – 2.000 kn = 8.000 kn

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST OBVEZNICA = nominalna vrijednost obveznica x tržišna cijena obveznica

FER VRIJEDNOST OBVEZNICA = 200.000 kn x 104% = 208.000 kn

Knjigovodstvena vrijednost obveznica

- nominalna vrijednost obveznica = 200.000 kn

- premija na kupljene obveznice = 16.000 kn – 2.000 kn = 14.000 kn

Knjigovodstvena vrijednost obveznica 214.000 kn

Rashodi s osnove promjene fer vrijednosti (nerealizirani gubici) (6.000 kn)

2496 Ispravak vrijednosti
kratkoročnih ulaganja u
obveznice

6.000 (4)

586 Rashodi s osnove promjene
fer vrijednosti obveznica –
nerealizirani gubici

(4) 6.000

PRIMJER 10. ULAGANJE U OBVEZNICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

- Trgovačko društvo ABC d.d. kupilo je 1. 1. 2015. godine na financijskom tržištu 200 obveznica trgovačkog društva Alfa d.d. nominalne vrijednosti 400 kn/obveznici.
- Obveznice su kupljene po tržišnoj cijeni od 92%.
- Obveznice su izdane na rok od 5 godina.
- Godišnja kuponska kamatna stopa (nominalna kamatna stopa) na obveznice iznosi 8%, a kamate se obračunavaju i isplaćuju godišnje i to na kraju godine.
- Ukupna glavnica vraća se na kraju pete godine (jednokratni sustav otplate).
- Nalog za kupnju obveznica izvršila je brokerska kuća Broker d.d. te je obračunala i naplatila naknadu u iznosu od 1.400 kn.
- Prema odluci menadžmenta, ovo ulaganje klasificirano u kategoriju *financijske imovine raspoložive za prodaju*.
- Za amortizaciju diskonta na ulaganja u obveznice primjenjuje se *linearna metoda*.
- Na datum bilance (31. 12. 2015.) tržišna cijena obveznice iznosila je 96%.
- Stanje novca na žiroračunu na dan 1. 1. 2015. godine iznosilo je 210.000 kn.
- Evidentirajte poslovne događaje nastale u 2015. godini.

POČETNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (1. 1. 2015.)

NOMINALNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 200 obveznica x 400 kn/obveznici =	80.000 kn
KUPOVNA VRIJEDNOST OBVEZNICA = 80.000 kn x 92% =	73.600 kn
+ transakcijski troškovi	1.400 kn
<hr/>	
Trošak stjecanja obveznica	75.000 kn

DISKONT NA KUPLJENE OBVEZNICE

Trošak stjecanja obveznica	75.000 kn
- nominalna vrijednost obveznica	80.000 kn
<hr/>	
Diskont na kupljene obveznice	(5.000 kn)

2015. GODINA

200 Žiro račun		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost	06612 Dugoročna ulaganja u obveznice – diskont na kupljene obveznice
S ^o 210.000	75.000 (1)	(1) 80.000 obveznica	5.000 (1) obveznice
231 Potraživanja za kamate			
(2) 6.400	31. 12.		

Novčani primici od kamata = $80.000 \text{ kn} \times 8\% = 6.400 \text{ kn}$

2015. GODINA

200 Žiro račun		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – nominalna vrijednost obveznica		06610 Dugoročna ulaganja u obveznice – diskont na kupljene obveznice	
50 210.000	75.000 (1)	(1) 80.000		(2) 1.000	5.000 (1)
(3) 6.400					
231 Potraživanja za kamate		661 Prihodi od kamata			
(2) 6.400	6.400 (3)		7.400 (2)		

Diskont = 5.000 kn

Amortizacija diskonta primjenom linearne metode:

5.000 kn / 5 obračunskih razdoblja = 1.000 kn/obračunskom razdoblju

Prihodi od kamata = 6.400 kn + 1.000 kn = 7.400 kn

NAKNADNO MJERENJE ULAGANJA U OBVEZNICE RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU (31. 12. 2015.)

FER VRIJEDNOST OBVEZNICA = 80.000 kn x 96% =	76.800 kn
Knjigovodstvena vrijednost obveznica	
• nominalna vrijednost obveznica = 80.000 kn	
• diskont na kupljene obveznice = (5.000 kn) + 1.000 kn = (4.000 kn)	
<u>Knjigovodstvena vrijednost obveznica</u>	<u>76.000 kn</u>
Revalorizacijske rezerve	800 kn

0696 Ispravak vrijednosti
dugoročnih ulaganja u obveznice

(4) 800

332 Revalorizacijske rezerve

800 (4)